

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง และเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ สามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมไทย (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 5)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ในทิศทางเดียวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการจัดการศึกษา แนวนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้ จะได้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังคม อันจะส่งผลโดยตรงถึงความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการดังที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตรทุกประการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 1)

การจัดการประถมศึกษาจะต้องให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังจากหลายฝ่าย เพื่อจะได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ให้เป็นประโยชน์แก่เด็กและการประถมศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 ที่กล่าวไว้ว่า "โดยที่เป็นการสมควรจัดระบบบริหารการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการการประถม

ศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา และมีคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัด คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ เป็นผู้รับนโยบายของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ และประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบบริหารการประถมศึกษาของประเทศ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น” (ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 97 ตอนที่ 158 ฉบับพิเศษ 13 ตุลาคม 2523)

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 มีจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้แทนข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูจำนวนหกคน ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้งจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด จำนวนสามคน เป็นกรรมการและผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ

หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2523 ได้มีคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดครบวาระแล้วที่สุด ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการบริหารของคณะกรรมการชุดที่ห้า ซึ่งได้มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2540 การบริหารและการจัดการประถมศึกษาในรูปแบบปัจจุบัน แม้จะล่วงเลยมาหลายปีแล้วก็ตาม ก็ยังถือได้ว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่สำหรับกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งและเลือกตั้งเข้ามาเป็นกรรมการแต่ละชุด เพราะส่วนหนึ่งเป็นคนใหม่ซึ่งไม่เคยเป็นกรรมการมาก่อน ในท่ามกลางของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอันนี้ ย่อมมีทั้งปัญหา อุปสรรคและความสับสนวุ่นวายไป จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่า ทุกฝ่ายยอมรับว่าเป็นระบบการบริหารที่มีประโยชน์ต่อการประถมศึกษาอย่างมาก แต่จากการวิจัยและการประชุมสัมมนาของผู้ที่เกี่ยวข้องพบปัญหาสรุปได้ดังนี้

1. ความไม่เข้าใจในบทบาท อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานและคณะกรรมการ จนทำให้เกิดการก้าวท้าวหน้าที่ซึ่งกันและกัน
2. กรรมการบางคนใช้อำนาจและหน้าที่ที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง

3. การพิจารณาตัดสินใจและการวินิจฉัยของคณะกรรมการบ่อยครั้งที่ลืมนึกถึงประโยชน์ของนักเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับ ทำให้การบริหารโดยองค์คณะบุคคลไม่ส่งผลต่อนักเรียนเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 119)

นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาในระดับต่าง ๆ มีปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้แทนข้าราชการครูทั้ง 3 ระดับ ถ้ามีวิสัยทัศน์แคบ ขาดความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตน หรือฉวยโอกาสจากจุดแข็งที่มีผลประโยชน์เข้าตนเอง จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจถูกอิทธิพลของการเมืองหรือผู้บริหารครอบงำได้ ขาดจุดยืนที่ชัดเจนและอาจทำให้องค์คณะบุคคลระดับนั้น ๆ อ่อนแอ ตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่นได้ง่าย

2. บัณฑิตภายนอกที่มีอิทธิพลหรือบทบาทครอบงำการปฏิบัติงานทางลบของผู้แทนข้าราชการครูในระดับต่าง ๆ ทำให้ไม่บรรลุผลตามบทบาท อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด อันจะส่งผลเสียต่อการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล อาทิ การขอให้ย้ายผู้บริหารโรงเรียน ครู หรือการพิจารณาความดีความชอบแก่คนของนักการเมือง ผู้มีอิทธิพล เป็นต้น

3. การบริหารโดยองค์คณะบุคคล ก่อให้เกิดภาวะของอำนาจรวมกัน จะเกิดขึ้นได้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และถ้ากรรมการถูกผลักดันเข้ามาโดยอิทธิพลภายนอก อำนาจภายนอกอาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการบริหารในของคณะกรรมการ ทำให้เกิดการแข่งขันหรือร่วมมือหรือต่อรองการตัดสินใจ การวินิจฉัยปัญหา หรือการตัดสินใจอาจเบี่ยงเบนไปทางเผด็จการโดยคณะบุคคล ผลเสียจะเกิดกับระบบการบริหารได้

4. ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ทั้งที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการโดยการเลือกตั้ง จากผู้แทนข้าราชการครู จะมีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.30 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 40.90 ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุมาก ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จะบริหารงานตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และกรอบ จะสะท้อนให้เห็นว่างานจะไม่ค่อยพัฒนา ไม่แสวงหาหรือคิดค้นแนวปฏิบัติใหม่

5. จากผลการวิจัยพบว่า การพิจารณาสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คณะกรรมการปฏิบัติในระดับน้อย เป็นดัชนีชี้ให้เห็นว่า ระบบการติดตามประเมินผล ในกระบวนการบริหารที่สำคัญกระบวนการหนึ่งนั้น คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดได้ปฏิบัติน้อย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 130-132)

เขตการศึกษา 12 ประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว อยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (EASTERN SEABOARD) ซึ่งแต่ละจังหวัดมีบทบาทหลัก คือ

ฉะเชิงเทรา เป็นศูนย์กลางการปกครองแห่งใหม่ ศูนย์กลางการบรรจุและแยกสินค้าส่งออก และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ศูนย์กลางรองรับความเจริญของท่าอากาศยานนานาชาติแห่งที่ 2

ชลบุรี เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคตะวันออก มีท่าเรือนานาชาติ และเมืองอุตสาหกรรม ระยอง เป็นศูนย์กลางทางเทคโนโลยี มีท่าเรืออุตสาหกรรมและท่าอากาศยานนานาชาติ เป็นเมืองอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน

จันทบุรี เป็นศูนย์กลางส่งออกอัญมณี อาหารทะเล ผลไม้ เป็นศูนย์กลางประวัติศาสตร์

ตราด เป็นแหล่งผลิตอัญมณี ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลและติดต่อกับอินโดจีน

ปราจีนบุรี เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

นครนายก เป็นแหล่งการผลิตทางการเกษตร เมืองท่องเที่ยว และศูนย์กลางการศึกษา

สระแก้ว เป็นศูนย์กลางการค้าอินโดจีน (ประดิษฐ เวชพนม ; 2536 : 7) ซึ่งแต่ละจังหวัดจะได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจและสังคม ทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่จะเปลี่ยนไป กล่าวคือบทบาทของภาคอุตสาหกรรม พร้อมทั้งกิจกรรมทางการค้าและบริการจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมจะมีบทบาทน้อยลง ซึ่งจะทำให้เกิดการประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีการย้ายถิ่นของแรงงานและอัตราการเพิ่มของประชากรในเขตพื้นที่สูงขึ้น (ประดิษฐ เวชพนม; 2536 : 154)

จากรายงานสถิติภาคตะวันออก 8 จังหวัด

ปี 2523 มีประชากร	2,696,736	คน
ปี 2533 มีประชากร	3,414,983	คน
ปี 2535 มีประชากร	3,738,870	คน

(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2536 : 29)

และจากการวิเคราะห์เพื่อวางผังเมืองในอนาคต คาดว่าจะมีประชากรในปี 2549 จำนวน 5,840,000 คน ในจำนวนนี้จะเป็นประชากรเมือง 2,472,000 คน และเป็นประชากรในชนบท 3,368,000 คน โดยประชากรในเขตเมืองจะกระจายอยู่ในชุมชน 116 แห่ง เพิ่มขึ้นจาก ปี 2529 ซึ่งมี

ชุมชนเพียง 103 แห่ง (ประดิษฐ เวชพนม ; 2536 ; 83-85) และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา 12 ในหลายจังหวัด คือ ปราจีนบุรี สระแก้ว และระยอง พบข้อมูลว่าในพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมและต้องการแรงงานจำนวนมาก จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตบริการจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ส่งผลกระทบต่อการจัดการประถมศึกษา ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ บุคลากร เงินงบประมาณและด้านอื่น ๆ ปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งอยู่ในพื้นที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตามบทบาท อำนาจหน้าที่ ย่อมจะทราบปัญหาดี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 เพื่อที่จะนำผลที่ได้จากการวิจัย ให้หน่วยงานต้นสังกัดนำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและพัฒนาการบริหารการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 12

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เฉพาะในเขตการศึกษา 12 ที่ปฏิบัติงานระหว่างปี 2539-2541
2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ใช้กรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 7 ข้อ ดังนี้
  - 2.1 พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการ
 ประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งบริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกชั้น
 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.4 พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียน
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.5 พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี
 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.6 ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ
 ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.7 ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติมอบหมาย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. บัญญัติการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อขัดข้องที่ทำให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาจังหวัดไม่บรรลุผลตามอำนาจหน้าที่

2. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจและหน้าที่
 บริหารงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 จำนวน
 15 คน ประกอบด้วยกรรมการ 3 ฝ่าย คือ

2.1 กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 4 คน

2.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2.3 กรรมการที่เป็นผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 6 คน

3. กรรมการโดยตำแหน่ง หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา 16 แห่ง
 พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 ได้แก่

3.1 ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด
 มอบหมาย

3.2 ศึกษาธิการจังหวัด

3.3 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

3.4 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งและเลือกตั้งจากประชาชน จำนวน 5 คน

5. กรรมการที่เป็นผู้แทนข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 6 คน

6. เขตการศึกษา 12 หมายถึง เขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม รวม 8 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว

ประโยชน์ของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12
2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปปรับปรุง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12 และเป็นแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานสำหรับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษาอื่น
3. เป็นแนวทางให้หน่วยงานเจ้าสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12 ที่ปฏิบัติงานจริง ระหว่างปี พ.ศ.2539-2541 จำนวน 120 คน ประกอบด้วย

1.1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง 32 คน ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ศึกษาธิการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดและผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 8 จังหวัด จังหวัดละ 4 คน

1.1.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเลือกจากประชาชน 24 คน จังหวัดละ 3 คน

1.1.3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่งตั้ง 16 คน จังหวัดละ 2 คน

1.1.4 กรรมการผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครู 48 คน จังหวัดละ 6 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประมาณร้อยละ 50 ของประชากร โดยยึดหลัก ของบุญชม ศรีสะอาด (2535 : 38) โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 32 คน ใช้ประชากรทั้งหมด ทั้งนี้ เนื่องจากกรรมการโดยตำแหน่งมาจากตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีพื้นฐานประสบการณ์ แตกต่างกัน และดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาหลายวาระย่อมจะทราบปัญหาได้ดี ส่วนกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกจากประชาชน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่งตั้ง และกรรมการผู้แทนข้าราชการครู ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ร้อยละ 50 ทุกจังหวัด

1.2.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเลือกจากประชาชน ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ร้อยละ 50 ของแต่ละจังหวัด ได้ 1.5 คน ผู้วิจัยจึงสุ่มมาจังหวัดละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน

1.2.3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติแต่งตั้ง ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย ร้อยละ 50 ของแต่ละจังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง 8 คน

1.2.4 กรรมการผู้แทนข้าราชการครู ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย ร้อยละ 50 ของแต่ละ จังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง 24 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ปลายเปิด

2.2 แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ได้แก่ รายงานการประชุม ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ในปี พ.ศ.2540

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร ตำรา บทความ วารสารที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์เอกสารไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา

3.4 นำแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร มาปรับปรุงโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6 นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

4.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
หาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

5.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

6. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานการวิจัยนำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของ
การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธี
ดำเนินการวิจัยและลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การบริหารงานในรูป
คณะกรรมการ การบริหารงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย